

ІСТОРІЯ

Лекція #42:

Політичний устрій у Київській Русі

- Політичний устрій Київської Русі розділяється подібно до соціального устрою – тобто монархія де князь (король – king) провадить державою із допомогою своєї родини та старших бояр (aristocrats) і дружинників. Йому теж могли радити народні збори, тобто віче, які скликали городчани.

1. Монархія – Князь

- Сильний автократ який наглядає над усіма державними та суспільними справами, тобто:
  - a) Провідник держави і всіх урядових установ (head of the government)
  - b) Через назначених урядовців (civil servants) бирає податки, мита, кари (вира – судові кари) і штрафи, та зберігає державну касу (treasury)
  - c) Утримує і керує руськими військами і займається державною безпекою
  - d) Тримає лад і порядок (law and order)
  - e) Провадить головними судовими розправами
  - f) Будує міста/города, укріплення (fortifications) дороги, мости, іт.д.
  - g) Призначав урядовців і послів (тисяцьких, соцьких, десятників, тиунів, та вірників), які представляли князя владу, і виконували князя накази
  - h) Представляв державу в міжнародних зв'язках
  - i) Міг звертатися до Боярської Ради за порадою

2. Олігархія – Удільні князі, Бояри, Дружинники, Духовенство

- a) Найстарші бояри і дружинники дораджували князеві як правити державою. Князь їх слухав бо добробут (well-being) імперії – Русі, залежало від порозуміння обох сторін.
- b) Князь не був зобов'язаний слухати поради Боярської Ради, але тому що вона представляла усіх бояр і дружинників, він завжди брав їхні думки під увагу.

3. Демократія – Віче

- Це збори городян, на яких обговорювали і рішали важливі громадські справи, як наприклад:
  - a) Обговорення кандидата на княжий престіл
  - b) Приймали рішення про угоди і договори
  - c) Приймали рішення про військові походи
  - d) Проводили розподіл посад (elections of city officials)
- Вони не мали право робити законів, але радили князеві про важні рішення.
- Право брати участь у віче мали всі голови сімей, але до XVII ст. щораз більше провадили вічем знатні землевласники (wealthy landowners), заможні городяни, і купецька знать (wealthy merchants).
- До часу реформ які впровадив кн. Ярослав Мудрий, сильний монарх керував цілою державою. Князь. Ярослав Мудрий розводнив (decentralized) державу у його законах успадкування (inheritance), і дозволив щораз більшому родові Рюриковичів розбити державу на менші князівства, без сильного провідника в Києві.